

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

ГАЗЕТА ЧЕСТОХОВСКА

R
Częstochowa II
Warunk

БВИТАЦИЯ.

Отпечатанный без предвари-
тельной цензуры № 152 газеты
„Газета Чęстоховска“ заключаю-
щий въ себя 1 печатъ бул-
летъ доставленъ ко мнѣ въ кан-
целярію.

25/6 II 1910 г.
Полнаиеймистеръ
Попотохова

Pod kierunkiem
PA TRZEBINSKIEGO

ADMINISTRACJA
Częstochowa II-ga Aleja Nr. 43

na stronie 4-ej.

Cena 3 kop

codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 7—8 wieczorem.

a № 43.

ODEON

soboty 4 do wtorku 7 Czerwca (włącznie)
i programu!

la strusi (zdjęcia z natury) **Żona kokietka** (ko-
zustrzasający dramt w 10 obrazach) **Uspijająca**
icy (melodramt na tle przepięknej natury) **Kubuś**
drano w Paryżu (fantazja w kolorach

Teatr „ODEON”

uch wystawiono: nową serję widoków z podróży.
egody w afiszach i programach.

LEKARZ-DENTYSTA GREJNIEC

w CZĘSTOCHOWIE,
1 Aleja Nr. 10, dom p. Rajcherowej.
Przyjmuje codziennie od 9—1 rano i
od 3—7 wiecz.

Poleca Nr. I swego wydawnictwa,
poswięconego krzewieniu zasad zę-
bolecznictwa wśród mas najszerzszych
p. t. „Ogólne zasady pielęgniownia
zębów i jamy ustnej”. Cena 5 i 10 k.
Ządać w księgarniach! 20

LEKARZ-DENTYSTA Artur Broniatowski

przyjmuje codziennie od 9—1 i od
3—7 p. p.
Aleja № 8 pierwsze piętro dom p. Rygaekiej.

Lecznica chorób zębów i jamy ustnej MARGANA PUCHAŁSKIEGO

w Częstochowie III aleja, 57 wprost ko-
ścioła po Marjawit. Zarządzący lekarz
d-la B. MUSZYŃSKI przyjmuje
codziennie od 9 z rana do 8 wieczór

Kultura polna.

Gospodarstwo rolne uległo w latach
ostatnich ogromnej zmianie, do której
przyczyniły się trzy czynniki, a miano-
wicie podniesienie się cen za mięso i
ziemiopłody, używanie sztucznych nawo-
zów i większa inteligencja rolników.

W kilku latach
kij płacono w t... ch żyto mniej-
więcej 5 marek za c... ar, przytem ho-
dowała owiec, która bogaciła kiedys, nie
opłacała kosztów, gdyż konkurencja weł-
ny australskiej, produkowanej tanio na
stepach australskich, wyparła prawie
zupełnie wełnę europejską. Słowem na-
stały straszne czasy dla rolnictwa i wie-
le majątków poszło na sprzedaż lub sub-
stasę. W ostatnich latach podniosły
się w Niemczech znacznie ceny za zie-
miopłody i choć często zboże spada,
mimo to stan taki nie budzi większych
obaw, ponieważ cena 7 mk. za cetr.
żyta nie zuboży żadnego rolnika, za to
cena wyższa bogaci go... admiernie z
krzywdą szerokich mas płacących za
chleb nienaturalnie wysokie ceny. Z in-
nej strony dobrobyt gospodarzy pod-
niosły znacznie sztuczne nawozy. Mężo-
wie uczeni jak Schultz, Lupitz, Liebig i
inni wykazali próbami, że ziemia rok
na rok wyczerpuje się ze składników
odżywczych zabranych corocznie zni-
wem, i choć część oddają jej rolnicy z
powrotem w mierzwie i słomie, to jed-
nak znaczna część owych składników
ginie dla gleby na zawsze, wywieziona
do miasta w mleku, w mięsie i ziarnie.
Aby ziemi zapobiedz, strącono się o su-
rogaty, zawierające składniki ziemi ze-
brane i znalezione je w tak zwanych
sztucznych nawozach jak: saletra chilijs-
ka, kainit, tomasówka itd., które wszy-
stkie jeszcze dzisiaj są w użyciu. Dłu-
go trwało nim „proszki” te uzyskały
wiarę u poszczególnych gospodarzy i
zdaje się, że dzisiaj podbiły już wszyst-
kich rolników i wszyscy ich używają.
Bo też ziemia i mało urodzajna daje pod
wpływem nawozu sztucznego wielkie
plony, dowodzące, że nawet z piasku
bicz ukręcić można. Naturalnie, że każdy
posiadać ziemi stara się z każdej pię-
dzi ziemi ciągnąć corocznie żniwo i u-
gory wszelkie uważane są obecnie słusz-
nie za lukratywny zbytek, gdyż ziemia

nieuprawiona, leżąca odłogiem, nie pra-
cuje na gospodarza. Choć bogaci się
ugór w azot za pomocą bakterji nitrifi-
kacyjnych i innych, to jednak zasitek
ten nie wyrówna straty jednorocznego
plonu, a to mianowicie ponieważ sale-
tra chilijska można ziemi dać zyczoną
ilość azotu. Naturalnie jest, że podnie-
sienie się sprzętów, kosztów uprawy i
t. d. przyczyniło się do podniesienia po-
ziomu umysłowego ziemiaństwa.
Przekonano się, że nie można się
wzorować na ojcu lub dziadku, którzy
gospodarzyli w stosunku do swego cza-
su może dość dobrze, lecz że trzeba
koniecznie iść z postępem czasu i ko-
rzystać z darów, które nam daje facho-
wa nauka. Przeto i wykształcenie za-
wodowe rolników stało się obszerniej-
sze, więcej łożono na gruntowną znajo-
mość fachową, czy to teoretyczną czy
praktyczną, podczas gdy dawniej wy-
starczało, skoro młody dziedziec umiał
jako tako jeździć na koniu i z flinty
strzelać, pozostawiając kierownictwo
gospodarstwa niewykształconym ekono-
m i karbowym. Zakwitło więc gos-
podarstwo i ceny za ziemię podskoczyły
i choć wydają się sztucznie wygóro-
wane, to jednak renta z ziemi odpowia-
da najzupełniej jej wartości.
Tymczasem rolnictwo nie znajduje
się dziś jeszcze nawet w Niemczech na
kulinacyjnym punkcie rozwoju, przeci-
wnie badania lat ostatnich dają powód
i do najmielszych marzeń. Oto kultura
rolnicza pochodząca z Chin przyczyni
się do niemałego przełomu. Kiedy Euro-
pa siłła się o wytworzenie jednokoso-
wego zboża, to stare Chiny ciągnęły z
ziemi podwójne sprzęty, produkując wiel-
kołosowe zboże.
Rosjanin Demczyński zwrócił na to
uwagę i przeprowadził u siebie w Tor-
bino próby, które wykazały zdumiewa-
jące rezultaty. Demczyński wykazuje w
swoich pismach, że dotychczas trakto-
wano korzeń rośliny po macoszemu,

nie dbając niemal wcale o jego rozwój
i zaleca pogłębianie korzenia. Korzeń
bowiem pogłębiany przez przesadzenie
rośliny lub obradlenie jej, rozkorzenia
się o wiele bujniej; bujny korzeń odży-
wia natomiast lepiej roślinę i podnosi
tein samem ilości i jakości ziarna.
Kiedy dotychczas sprzęt zboża 12 ctr.
z morgi uważany był jako wysoki, Dem-
czyński uważa 24 ctr. z morgi jako
sprzęt bardzo mały, a sprzęt podług
swojej metody 832 pudy z desjatny czy-
li 61.06 ctr. żyta z morgi.
Naturalnie, że za jego przykładem
rozpoczęto i w Europie zach. uprawiać
zboża i to dotychczas z wielkim powo-
dzeniem.
Rusticanus.
Po uchwale.
(Korespondencja własna „Gazety”).
Petersburg, d. 2 czerwca.
Dyskusja została więc już ukończo-
ną i Duma przyjęła projekt rządowy u-
stawy o ziemstwach w guberniach li-
teńsko-białoruskich. Prawica jest wpra-
dzie wysoce niezadowoloną z przyjęcia
przez Dumę niektórych poprawek opoz-
ycyj i grozi, że w drugim czytaniu u-
stawę w ogóle odrzuci przez wspólne
głosowanie z opozycją. Ale rząd, pro-
testując ostatecznie przeciwko tym po-
prawkom, nie występował z całym na-
ciskiem. Tak samo niektórzy nacjona-
liści sądzili, że po uchwałach ponie-
działkowych o stosunku ilościowym rad-
nych Polaków i Rosjan, dalsze ograni-
czenia są zbyteczne. Wykazywał to bar-
dzo dokładnie hr. Uwarow, który słusz-
nie powiedział, że tylko jakiś nadnaturalny
wypadek doprowadzić może do wyboru
olaka na członka zarządu.
Istotnie też taka czy owaka redakcja
praw Polaków do udziału w zarządzie

Fabryka wyrobów cementowych majątku „OSTROY”

J. C. W. Wielkiego Księcia Michała Aleksandrowicza.

Wyroby: dachówki, rur różnych wymiarów i form cegły, płyt podłogowych i trotuarowych, różne upiększenia fasad itp. 27
Przedstawicielstwo i biuro sprzedaży w firmie „Młot” w Częstochowie ul. Dojazd № 29 telefon № 203.

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Częstochowa, Aleja III-ola, dom własny.

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

Założony w roku 1897

WYKONUJE RZEZBY POMNIKI. ROBOTY RUDOWLANE I SZTUKATERJE.

Telefon № 280

RYDZEWSKI i S-ka

Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatral. 13

TELEFON № 1.

Najlepszy krajowy węgiel z kopalni „Hr. Renard”
po k. 95 za korzec sześć pud. z dostawą do domów

ROZMAITOŚCI.

Astrologa a kobiety. Astrolog jakiś przepowiedział, że charakter dziewczyny zależy od miesiąca w którym się urodzi. Jeżeli się urodzi w...

styczniu, będzie roztropną gospodynią, melancholią, lecz będzie miała dobrą naturę. Jeżeli w lutym, to będzie ładną, kochającą żoną i czułą matką. Jeżeli w marcu, to będzie lubiąca dużo mówić i będzie kłótniwa. Jeżeli w kwietniu, będzie nieślą, nie bardzo mądra, lecz...

ładną. Jeżeli w maju, piękna i przyjemna, a prawdopodobnie szczęśliwa. Jeżeli w czerwcu, popędliwa, pójdzie rychło za mąż i będzie błahą. Jeżeli w lipcu, dość piękna lecz nieporządną. Jeżeli w sierpniu, będzie miłą i praktyczną i prawdo-

podobnie dostanie bogatego męża. Jeżeli w wrześniu, będzie przeczorna, ale przejmą i bardzo lubianą. Jeżeli w listopadzie, szczodra, dobrotliwa i łagodnie usposobiona. Jeżeli w grudniu, będzie miała bardzo piękną figurę, będzie ciekawą nowin i rozrzućta.

Tow. Akc. Zakładów Ceramicznych **Dziewulski i Lange w Warszawie.**

POLECA: posadzki terrakotowe, płytki terrakotowe, glazurowane, zwykłe i fantazyjne: licówki zwykłe i glazurowane. Wyroby ogniobronne. Fabryki: w Opocznie i Ślawniaku. Zamówienia przyjmuje: Przedstawiciel: **ZDZISŁAW RYLSKI**, Częstochowa Aleja II Nr. 33 Tel. 93.

H. KOCZAŁSKI & Co, Dom Komisowo-Spedycyjny

Częstochowa, Herby pr., Herby ros. i Granica. Kar: tor miesięc się przy ul. Panny-Marvi Nr. 18 w oficynie nr. lewo (partor). Telefon 38. W zakres operacji wchodzi: cienie i ekspedycja towarów przywozowych i wywozowych w warunkach najprzystępniejszych. 448-180-2

„LECH” Kantor Przewozowy

Aleja 3-cia № 55, telef. 323. Uskuteczna szybko i dokładnie przeprowadzi mieszkań, biur, fabryk i t. p. z gwarancją. Wysyła i odbiera wszelkie towary z kolei. Kantor otwarty od 9 rano do 7 wieczór.

Dziękuję! Dziękuję! Dziękuję! powie każdy? kto zamówi niżej wymieniony garnitur z ożony z 18 cennych, złotych ozd. oddzieln. przedmiotów po niestępnianie niskiej cenie: Tylko za 4 rb. 85 k. (zam. 15 rb.) 1) Prześlizgnię zegarek męski, kieszonkowy, otwarty z prawdziwej czarnej ksydy. 2) Elegancki, b. trwałe konstrukc. ankier (nie cylind.) obudn. na kamienkach ze szklan. kł. brzo. od kurzu. obud. czyn i wyregul. co do minut. 3) Elegan. łańcuch do zegar. prawdzi. niki. 4) Elegan. krotki. 5) Brelok z tego samego metalu. 4) Przypad. ochron. zegarek od złodziei 5) Prawdziwy złoty 35 pr pierścienek (zob. rys.) ze sznuca. artyst. 6) Patent. ameryk. brzytwa bezpieczeństwa „Solingen” (zob. rys.) która każdy śmiało może się kolę nawet poticmku. 7) Miśeczka niklowa. 8) Pedzel niklowy. 9) Skórzana portmonetka z 6 przedz. (zob. b. przedz.) na złoty z prawdziw. miedz. skory zagran. 10) z zamk. meblan. mając. ukryte mijusie za symplek 10) Stempel kauscuz z metn. drzewisk. kijanct. 11) Flakon farby do stepis. 12) Nowoczu Patent drukarnia domowa, mająca około 200 liter. ogni. znaków do drukow. bil. wizyt. blank. kopert t. p. 13) Szycypce do liter- 14) Warsztat cecerski. 15) Poduszka wieczn. farby drukarsk. 16-18) Elegancki toalet nécessaire, obciążony skórką szczyrzoną i zawieszony lusterko szlif. z przebitek oraz przycząd do czyszczenia rębów i uszów. To wszystko zam. 15 rb. tylko 4 rb. 85 k. 19) Otwarty zegarek damski z 17 dodatk. 5 rb. 35 k. Zegar męski lub damska zamkn. krty (cyf. 12) z 17 dodatk. 5 rb. 85 k. Wysłj. z gwarancją 9-letnią. natychmiast po otrzymaniu zamówienia. tez zadatku Przes. 50 kop. na sprbę i do Az. Srod. 30. Upr. się o adres zamowieni: „Bazar Nowoci”. Warszawa, Graniczna 4-5-192 P. S. Prosimy o darzenie nas twoim zaufaniem. ponieważ wysył. towar w dobrym gatunku. otrzymujemy mnostwo odzew z podziękowaniem. 189-1097

Skład Apteczny
Wacława Orzeł
od Lipca r. b.
przeniesiony zostanie
do domu **W-nej Wnorowskiej**
III Aleja róg ul. Szkolnej

Prawie darmo
Za 7 rb. 50 kop. wysyłamy 2 kostjomy „Angielski trykot” welniany, trwały i modny materiał 2 awst. szerokość 4/4, arsz. na cały męzki kostjum i 8 arsz. trykotu „Panama” na damski kostjum elegancki. Pożycz bez zadatku i bez ryzyka. Nie podoba się zwracamy pieniądze w całości. Przy zamówieniu 4-ch kawalków za 15 rb. dodaje się do męzkiego kawalku podszewka i jedna wyszta jedwabny szmurek, białystowa bluzka darmo. Adres: Do fabryki Michała Domaszewskiego, Łódź Odd. 30 P. 879

Centralna Stacja Elektryczna
w Częstochowie
Oddział Instalacji
Poleca urządzenie instalacji oświetlenia elektrycznego, dostawę, ustawianie i wynajem elektromotorów po cenach najniższych.
Wszelkie artykuły elektrotechniczne stale na składzie.
Projekty i kosztorysy bezpłatnie

Mydło naftlane
z „Słoniem w butach”
zostało uznane za najlepszy i najtańszy środek do prania bielizny, jedwabiu, koronek, firanek, dywanów, kurtków etc. Wystrzegaj się podrabiare 908
Binder Urstei i Sosnowiec,
Poszukuje się przedstawicieli na Cesarstwo i Królestwo. 908

CONSTIPATION
FRANCUSKI POPULARNY ŚRODEK
przeciw
CHRONICZNEJ
OBSTRUKCJI
Droga: 2 pigułki wieczorem przed obiadem.
Nie powoduje bólu w żołądku, ani mdłości, ani biegunki.

OKULISTA
Dr. med. ST. MARROWSKI
b. Asystent Lwowskiej Kliniki Okulistycznej
zamieszkał w Częstochowie przy ul. Teatralnej № 13 w domu p. Konowej
Przyjmuje chorych na oczy od 10-12 rano i od 5-6 po południu. 8-1-141

Tow. Wyższych Kursów Handlowych
w Warszawie ul. Smolna № 9, tel. 10-15
Zapisy na rok szkolny 1910/1911 przyjmuje kancelarja **Kursów Handlowych A. Zielińskiego** codziennie od godziny 10 do 1 po poł.
Egzaminy powakacyjne rozpoczną się dn. 4 Września r. b. prelekcye zaś 16 Września r. b.
Na kurs i specjalny przyjmowani są słuchacze na podstawie ukończenia szkoły średniej filologicznej, handlowej lub realnej - oraz na mocy egzaminu w tym zakresie.
Czesne wynosi: rb. 150, płatne z góry w 2 rat. półroczn.

Poszukuje współ pracownika z kapitałem 500 rubli do interesu dającego 70 procent Proszą składać Adresz z własnym podpisem Aleja II 42 Bielski 3-1-1151
Dom do sprzedania z placem za domem w 3 Alei blizko Jaasnej Góry na warunkach przystępnych. Wiadomość w administracji gazety 1166
Student przysposobiona na świadectwa naukowe i różne inne. Oferty w administracji „Gazety” Sub „Student” 1053
2 szafy dębowe stylowe 2 lóška dębowe stylowe nowe razem lub oddzielnie do sprzedania. Wiadomość stolarz 2 Aleja 31 1186

Potrzebny stolarz meblowy zaraz wiadomość Ogrodowa 59 w Sklepie 1180
Do wynajęcia w domu M Ogrodowa 48 Aleja II 1) sklep z całkowitem elegancjkiem urządzeniem i oświetleniem, przy sklepie pokój. 2) Cztery pokoje na piętrze z łóżkami i wygodami 909
Z Składy do wynajęcia 1) duży widny 2) mniejszy ciemny wiadomość dom Wolberga 1 Aleja II -1155
Piwiarnia dobrze prosperująca za bezcen odstawia aleja II 42 Bielski 1183
Adwokat Warszawa Wilcza 18 od II-ej 5-6-1/2 1070

Poszukuje mieszkanca od 1 lipca pokoj w dzielnicy Alei II i Teatralnej. Oferty wraz z adresz składać Teatralna 25. Zakład Frobelowski Ligata Stanisława 1128
Stroskany mąż poszukuje żonę osierociłą z 4 dziećmi zamożną z domu Zawadzka lat 47 za cudzem pasportem. Kto by wiedział o jej pobycie i troszę mi doniesie. Władysław Zukowski w Ksawersz d. własny poczta Dąbrowa Górnicza za wynagrodzeniem 1182
Od stąpię na dwa miesiące od 13-go Czerwca 2-8 pokoje Może być z umebloowaniem. Wiadomość w Redakcji 1-1-1140
Sklep dobry za bezcen zpowodu nagłego wyjazdu targi 30 rubli dziennie Aleja II 42 Bielski 3-1-1150

PRENUMERATĘ i OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ: Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 43-w Zawierciu księgarnia p. K. Lubckę i S-ka, - w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 1/2. // **Ceny ogłoszeń:** Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40, po tekście k. 15, obok tekstu (nadesłane) k. 50 nekrologi k. 20. Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20